

مُراجَعَةُ دُرُوسِ الصَّفِّ السَّابِعِ وَ الثَّامِنِ الْقِسْمِ الثَّالِثِ

مرور قواعد عربی هفتم و هشتم (فعل ماضی و مضارع، ضمائر)، تمرین ۳

* معنا و کاربرد افعال ماضی و مضارع را همراه ضمائر باید بلد باشیم، حفظ و صرف کامل و به ترتیب آن‌ها می‌تواند به ما کمک کند:

فعل		ضمیر			
مضارع	ماضی	متصل	منفصل		
 مؤنث مذکر	 مؤنث مذکر	 مؤنث مذکر	 مؤنث مذکر		
تَفْعَلُ يَفْعَلُ	فَعَلْتُ فَعَلْتَ	أُفْعِلُ هُفْعِلُ	هِيَ هِيَ	مفرد	هُنَّ
تَفْعَلِينَ يَفْعَلِينَ	فَعَلْنَا فَعَلْتُمْ	هُمَا هُمَا	هُمَا هُمَا	مثنی	
يَفْعَلُونَ يَفْعَلُونَ	فَعَلُوا فَعَلْتُمْ	هُمْ هُمْ	هُمْ هُمْ	جمع	
تَفْعَلِينَ تَفْعَلِينَ	فَعَلْتِ فَعَلْتِ	كَ كِ	أَنْتِ أَنْتِ	مفرد	هُنَّ
تَفْعَلِينَ تَفْعَلِينَ	فَعَلْتُمَا فَعَلْتُمَا	كُما كُما	أَنْتُمَا أَنْتُمَا	مثنی	
تَفْعَلُونَ تَفْعَلُونَ	فَعَلْتُمْ فَعَلْتُمْ	كُنَّ كُنَّ	أَنْتُمْ أَنْتُمْ	جمع	
أَفْعَلُ تَفْعَلُ	فَعَلْتُ فَعَلْنَا	سِ نَا	أَنَا نَحْنُ	متكلم وحده	متكلم مع الغير

* در ابتدای فعل مضارع حروف مضارعه "أ ت ی ن" به کار رفته است:

۱- حرف "ی" فقط در سوم شخص (غائب) به کار رفته است: **يَفْعَلُ، يَفْعَلَانِ، يَفْعَلُونَ، يَفْعَلْنَ.**

۲- حرف "أ" فقط در اول شخص مفرد (متکلم وحده): **"أَفْعَلُ"** و حرف "ن" فقط در اول شخص جمع (متکلم مع الغیر): **"نَفْعَلُ"** به کار رفته است.

در ابتدای افعال دوم شخص (مخاطب) فقط "ت" به کار رفته است: **تَفْعَلُ، تَفْعَلَانِ، تَفْعَلُونَ، تَفْعَلِينَ، تَفْعَلْنَ.**

۳- فعل **"تَفْعَلُ"** هم برای مفرد مؤنث سوم شخص (غائب) به کار می‌رود و هم برای مفرد مذکر دوم شخص (مخاطب)، که در حالت اول ضمیر هی و در حالت دوم ضمیر **"أنت"** برایش می‌آید و تشخیص تفاوت به جمله بستگی دارد.

۴- فعل **"تَفْعَلَانِ"** هم برای مثنی مؤنث غائب (هُمَا) و هم برای مثنی مذکر و مؤنث مخاطب (أنتما) به کار می‌رود و تشخیص تفاوت آن‌ها به جمله بستگی دارد.

* در پاسخ به سوال از دوم شخص (مخاطب)، از اول شخص استفاده می‌شود. بنابراین پاسخ **"أنتِ و أنتَ"**، **"أنا"** است و پاسخ **"أنتما، أنتم و أنتن"**، **"نحن"** است.

* فعل نفی:

ماضی منفی: ما + ماضی. **ذَهَبَ: رفت، ما ذَهَبَ: نرفت**

مضارع منفی: لا + مضارع. **يَذْهَبُ: می‌رود، لا يَذْهَبُ: نمی‌رود**